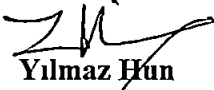

Sayı : 5928

Tarih : 13.06.2024

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

5580 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi gerekçeleriyle birlikte ekte sunulmuştur. Gereğinin yapılmasını arz ederiz. 24/10/2022

Yılmaz Hun

İğdır Milletvekili

Kezban Konukçu

İstanbul Milletvekili

Beritan Güneş Altın

Mardin Milletvekili

GEREKÇE

TBMM BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon	Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler
Esas Komisyon	Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor
Tarih: 24-6-2024	Esas No: 2/2225

Öğretmenler, eğitim ve öğretim faaliyetlerinin başat unsurudur. Milli Eğitim Bakanlığı Milli Eğitim İstatistikleri Örgün Eğitim 2022-2023 raporuna göre, Türkiye’de toplam 1 milyon 154 bin 383 öğretmen çalışmaktadır. Bu rakamın yüzde 15,58’i özel okullarda çalışmaktadır.

Özlük hakları ve ücret kıyaslaması bakımından özel okullarda çalışan öğretmenler, devlet okullarında çalışan öğretmenlere nazaran güvencesiz şekilde çalışma ortamı gibi başlıklarda pek çok orantısızlıkla karşı karşıya kalmaktadırlar. Kamuoyuna yansıyan örneklerle göre özel okullarda görev yapan öğretmenler, devlet okullarında çalışan meslektaşlarına göre oldukça düşük ücretlerle çalıştırılmaktadır. Özel öğretim kurumlarında çalışan öğretmenler, asgari ücret düzeyinde olan maaşlarının devlet okullarındaki meslektaşlarıyla eşitlenmesini talep etmektedir. Özel okul öğretmenleri defalarca kez bu taleplerini dile getirmelerine rağmen olumlu bir sonuç alamamışlardır.

On binlerce öğretmenin yaşamını konu alan taban maaş hakkının yeniden yasal güvence altına alınması ve öğretmenlere 10 aylık sözleşmeler yapılmasının önüne geçilmesine, öğretmenlerin asgari ücretle çalıştırılmamasına ve öğretmenlerin iki aylık zaman diliminde başka bir iş arayışına girmemesine yönelik ciddi bir adım olacaktır. Özel öğretim kurumlarında çalışan (kolej, kurs, rehabilitasyon merkezi, kişisel gelişim kursu, okul öncesi, ana okulu, kreş, motorlu sürücü kursu) emekçiler, konuya dair taleplerini ilgili bakanlıklara

T B M M KANUNLAR ve KARARLAR BSK.LİGİ
13 Haziran 2024
Numara:

T B M M GENEL EVRAK
13 Haziran 2024
No: 1444631

defalarca kez iletmelerine rağmen uzun bir süredir düşük ücretlerle ve güvencesiz koşullarda çalışmaktadırlar.

Konuya dair talep edilen taban maaş hakkı kapsamındaki hüküm, 5580 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanunu'nun 9. maddesinin 2. fıkrası 14/03/2014 tarihinde yürürlüğe giren 6528 sayılı Kanun'un 14. maddesi ile yürürlükten kaldırılmıştır. Yürürlükten kaldırılan mülga maddede, "Okullarda yöneticilik ve eğitim öğretim hizmeti yapanlara, kıdemlerine göre (emekliler hariç) dengi resmi okullarda ödenen aylık ile sosyal yardım kapsamındaki ek ödeme tutarlarından az ücret verilemez." hükmü yer almaktaydı.

Nitekim Milli Eğitim Şurası'nın tavsiye kararları arasında yer alan 120. maddede "Özel öğretim kurumlarında görev yapan öğretmenlerin devlet okullarında görev yapan öğretmenlerle asgari aynı düzeyde özlük haklarına sahip olmaları yönünde düzenleme yapılmalıdır." denmiştir. Bu maddenin içeriğinin özel öğretim kurumlarında çalışan öğretmenlerin taban maaş talebi ile örtüştüğü açıkça görülmektedir.

2017 yılında Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının İş Teftiş Kurulu Başkanlığı tarafından yayınlanan raporda da *"5580 Sayılı Özel Öğretim Kurumları kapsamında faaliyet gösteren özel öğretim kurumlarında çalışan öğretmen ve öğreticilerin çalışma biçimleri, aynı kanunun 8. maddesinde, özlük ve diğer hakları ise aynı kanunun 9. maddesinde düzenlenmiştir. 5580 sayılı Kanunun 9. maddesinin 2. fıkrası, 6528 Sayılı kanunun 14. maddesi ile kaldırılmıştır. 'Okullarda yöneticilik ve eğitim-öğretim hizmeti yapanlara, kıdemlerine göre (emekliler hariç) dengi resmî okullarda ödenen aylık ile sosyal yardım kapsamındaki ek ödeme tutarlarından az ücret verilemez' şeklindeki hükmün kaldırılmış olması, bu kurumlarda çalışan öğretmen ve öğreticiler için belirlenen asgari ücretin kaldırılmasına sonucunu doğurmuştur. Özel okul sayısının da artmasına bağlı olarak bu kurumlarda ücret seviyesi düşmüş ve ciddi uyuşmazlıkların doğmasına neden olmuştur."* tespitine yer verilmiştir.

2014 yılında yapılan söz konusu değişiklik; Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Örgütü (UNESCO) ve Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO)'nın hazırladığı, Türkiye'nin 5 Ekim 1996 tarihinde imzalamış olduğu "Öğretmenlerin Statü Tavsiyesi" metnindeki *"Öğretmenlerin çalışma koşulları, eğitimin en yüksek derecede etkinliğini sağlayacak nitelikte olmalı ve öğretmenlere, kendilerini tümüyle mesleksel uğraşlarına adanma olanağı verilmelidir."* düzenlemesine de aykırılık teşkil etmektedir.

Taban maaş uygulamasının kaldırılması öğretmenlerin asgari ücretle çalıştırılmasının önünü açmıştır. Bu da geline aşamadaki artan hayat pahalılığı karşısında artmayan gelirlerin yaşamı daha da zorlaştırdığına bir örnek teşkil etmektedir. Asgari ücretle çalıştırmanın yanı sıra öğretmenlere "mevsimlik işçi" şeklinde yaklaşmanın adil olmadığı çok açık bir şekilde öğretmenler tarafından dile getirilmiştir. Konuya dair Yargıtay 9. Hukuk Dairesi'nin 2021 yılında, büyük kentte çalışan bir öğretmen için verdiği kararda *"...çalıştığı iş yerinin büyükşehirde olması ve yaptığı işin vasıflı bir iş olması nedeniyle işin niteliği gereği asgari*

ücretle çalışması hayatın olağan akışına da uygun düşmemektedir.” şeklinde aldığı karar öğretmenlerin asgari ücretle çalıştırılmasının öğretmenlik mesleğinin vasfına uygun olmadığını kanunen ortaya koymaktadır. Bunun yanında çok sık karşılaşılan bir gerçek de bir öğretmenin banka hesabına asgari ücret yatırıldıktan sonra yatırılan ücretin bir kısmının baskı yolu ile elden geri alınmak alınmasıdır. Taban maaş hakkına dair yasal düzenleme ile beraber bu tür hak saplarına ilişkin denetim de sıkı bir hale gelmeli ve hak kayıplarının önüne geçilmelidir.

Açıklanan nedenlerle, 14/03/2014 tarihinde yürürlüğe giren 6528 sayılı Kanun’un 14. maddesi ile yürürlükten kaldırılan 5580 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanunu’nun 9. maddesinin 2. fıkrası yeniden yürürlüğe alınmalı, bahsi geçen yasal düzenlemenin işlevsel olabilmesi adına öğretmenlerin sigortasız ve öğretmenlik dışında unvanlarla çalıştırılmaması için denetimler artırılmalı ve mevcut yasanın 9. Maddesinde geçen en az 1 yıllık yapılması söylenen belirli süreli sözleşmenin, belirsiz süreli sözleşmeye dönüştürülmelidir. Bu kanun teklifi ile öğretmenler arasında yaratılmış olan bu ayrımın ortadan kaldırılması ve eşit iş için eşit ekonomik ve sosyal hakların tesis edilmesi amaçlanmaktadır.

ÖZEL ÖĞRETİM KURUMLARI KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- 8/2/2007 tarihli ve 5580 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanununun 9 uncu maddesinin birinci fıkrasının birinci cümlesinde yer alan “en az bir takvim yılı” ibaresi “belirsiz” şeklinde değiştirilmiş ve mülga ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiştir.

“Okullarda yöneticilik ve eğitim-öğretim hizmeti yapanlara, kıdemlerine göre (emekliler hariç) dengi resmî okullarda ödenen aylık ile sosyal yardım kapsamındaki ek ödeme tutarlarından az ücret verilemez.”

MADDE 2- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.